

2023-03-21

CSN

RIOs remissvar på förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel, studiestartsstöd och omställningsstudiestöd

RIO inkommer härmed med yttrande över förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd om beviljning av studiemedel, studiestartsstöd och omställningsstudiestöd (dnr ADM/2023:203).

Sammanfattning

RIO noterar att

- CSN från och med 1 maj 2023 inte längre beviljar studiemedel för folkhögskolestudier på lägre nivå än grundskola

RIO saknar

- en konsekvensbeskrivning av åtstramningen av beviljning av studiemedel för folkhögskolan

RIO välkomnar

- att folkhögskolans förberedande kurser kan jämföras med orienteringskurser på grundläggande nivå på komvux och därmed ge rätt till studiemedel

Inledning

Ett remissförfarande innebär att ett förslag blir allsidigt belyst och därigenom kan det eventuellt utvecklas och förbättras. Det förutsätter att det i remissförfarandet ges utrymme för reflektion och överväganden. Att svara på remisser tar mycket tid och kraft i anspråk.

I det här fallet delgavs RIO remissen den 3 mars med information om att eventuella synpunkter skulle vara CSN tillhanda senast den 22 mars. CSN måste i sin framtida hantering av remisser förlänga tiden för remissinstanser att inkomma med synpunkter.

RIOs synpunkter

RIO har viss förståelse för att CSNs föreskrifter ska vara i överensstämmelse med studiestödsförordningen och att studier på lägre nivå än grundskola därför inte längre ska ge rätt till studiemedel. Men detta kan bli svårt och innebära en omställning för många folkhögskolor där CSNs tidigare bedömning blivit en form av praxis och ett naturligt inslag i verksamheten.

Detsamma gäller naturligtvis för deltagarna som, precis som CSN anger, ska kunna planera för sina studier och sin försörjning. Det är oklart om kommunerna har kännedom om och därmed tillräcklig beredskap för att från och med 1 maj stå för deltagarnas uppehälle när staten inte längre gör så. Det framgår inte av remissen om CSN under framtagandet av förslaget haft en dialog med SKR.

Vi saknar en konsekvensbeskrivning av denna åtstramning av beviljning av studiemedel för folkhögskolan. RIO ser flera potentiella risker med förslaget; att folkhögskolor med många deltagare på sfi-nivå får färre deltagare och i förlängningen inställda kurser och att skolor inte ser något annat alternativ än att öka inslagen av studier på grundskolenivå och att deltagarna därmed inte ges förutsättningar att kunna tillgodogöra sig studierna.

I en tid så tydligt präglad av utmaningar kring kompetensförsörjningen och behovet av att höja utbildningsnivån i samhället vore sådana konsekvenser av CSNs förslag högst olyckliga. Vi förutsätter att innehållet i RIOs remissvar ingår i CSNs dialog med regeringen.

RIO bedömer det dock som värdefullt att CSN hörsammat synpunkter om att folkhögskolans förberedande kurser inför studier på gymnasienivå ska kunna jämföras med komvux orienteringskurser på grundskolenivå och därmed ge rätt till studiemedel.

Utöver sfi och förberedande kurser anordnar folkhögskolan kurser för personer med funktionsnedsättning på lägre nivå än grundskola. Många av dem studerar dock med andra ersättningar än studiemedel. Hur ersättningssystemet för sådana kurser utvecklas behöver CSN följa noga. För många i denna målgrupp är folkhögskolan kanske det enda utbildningsalternativet.

Vidare delar vi CSNs syn på värdet av tydliga bestämmelser för, enhetlig bedömning av och tidiga beslut om studiestöd. RIO välkomnar också om förslaget leder till mindre administration för folkhögskolorna.

Stefan Attefall

Ordförande

Olle Westberg

Generalsekreterare